

Информация за причинителите на болестта при хората — Ваксинацията предпазва!

Какво е морбили?

Морбили се причинява от вируса на морбили и е силно заразна болест. Морбили не е безобидно заболяване, защото са възможни сериозни усложнения. Децата през първата и втората година от живота са особено изложени на риск. Около половината от случаите на заболяването се срещат при възрастни. Теоретично е възможно да се изкорени морбили в световен мащаб чрез ваксинации. За да се намали значително предаването (елиминирането) като първа стъпка към ликвидирането, почти всеки в Германия трябва да бъде защитен срещу морбили.

Как се предава морбили?

От човек на човек

Вирусите на морбили могат да се предават чрез контакт със секрети от носа или гърлото. Инфекцията обикновено става чрез малки капчици, които се разпространяват във въздуха, когато болни хора кашлят, кихат или говорят, и се вдишват от другите. Предаването е възможно и без директен контакт, например в помещения, където преди това са пребивавали болни хора.

Какви симптоми имат болните?

Морбили започва с неспецифични симптоми, като висока температура, кашлица и хрема, възпаление на конюнктивата и белезникави петна по устната лигавица, подобни на варовикови пръски. Няколко дни по-късно се появява типичният кожен обрив с кафеникаво-розови петна. Първоначално обривът се появява по лицето и зад ушите, след това се разпространява по цялото тяло и обикновено продължава от 4 до 7 дни. При отшумяването му кожата може да се лющи.

Най-честите **усложнения** от морбили са инфекции на средното ухо, диария и пневмония. Особено сериозно усложнение на морбили е енцефалитът. Среща се при около 1 на 1000 случая на морбили, около 4 до 7 дни след началото на обрива. 10 до 20 процента от засегнатите умират от него. В 20 до 30 процента остават сериозни последващи увреждания, като умствени увреждания или парализа.

Много рядко, няколко години след заразяване с морбили, се появява субакутен склерозиращ паненцефалит (SSPE). SSPE е прогресивно заболяване на мозъка и нервната система и винаги е фатално. Децата, които са имали морбили през първите пет години от живота си, са изложени на по-висок риск от SSPE в сравнение с всички други възрастови групи. След заразяване с морбили имунната система може да бъде отслабена до една година или повече, така че съществува повишен риск от други инфекции.

Кога избухва болестта и колко дълго сте заразни?

Първите симптоми се появяват 7 до 21 дни след заразяването. Отнема средно от 14 до 17 дни, за да се появи типичният кожен обрив. Болните хора са заразни от 4 дни преди появата на обрива до 4 дни след това. Рискът от инфекция е най-голям непосредствено преди появата на обрива. Всеки, който е преболедувал морбили, е защитен от повторно заболяване за цял живот.

Кой е особено изложен на риск?

Всяко лице, което не е защитено от пълна ваксинация или не е имало предишно заболяване, може да се разболее от морбили. Малките бебета и други групи хора, на които (все още) не е разрешено да бъдат ваксинирани, са особено зависими от ваксинирането на хората около тях и от колективната защита сред населението. Децата под пет години и възрастните над 20 години са по-склонни да развият сериозни усложнения в сравнение с други възрастови групи. Освен това усложненията се наблюдават по-често при хора с вроден или придобит имунен дефицит. Бременните жени също имат повишен риск от усложнения, ако се заразят с морбили, в сравнение с жените, които не са бременни.

На какво трябва да обърне внимание, ако се разболея?

- ▶ Преди да посетите лекаря, уведомете клиниката по телефона, че имате съмнение за морбили, за да може екипът на клиниката да вземе подходящи предпазни мерки.
- ▶ Няма лечение на причините за морбили. Симптомите, като например треска, могат да бъдат облекчени.

- ▶ Антибиотиците не помагат срещу морбили, защото са неефективни срещу вируси. Антибиотиците могат да се използват, ако възникнат допълнителни усложнения, причинени от бактерии.
- ▶ Болните трябва да останат вкъщи и да избягват контакт с хора, които не са надеждно защитени срещу морбили (например чрез пълна ваксинация или предишно заболяване), докато лекар прецени, че вече няма риск от разпространение на вируса на морбили.
- ▶ Хората, за които се подозира, че имат морбили, също трябва да останат вкъщи, докато подозрението не бъде отхвърлено по несъмнен начин от местната здравна служба или според медицинско становище.
- ▶ При морбили се прилагат разпоредбите на Закона за защита от инфекции. Деца и възрастни, които са били диагностицирани с морбили или за които се подозира, че имат морбили, временно нямат право да посещават или работят в обществени заведения, като училища или детски градини. Това се отнася и за хора, в чието жилище е възникнало заболяване или предполагаем случай. Здравната служба ще Ви информира за изключения. Засегнатите трябва да информират общественото заведение за заболяването.
- ▶ Лекуващият лекар или компетентната здравна служба решават кога дейността може да бъде възобновена или общественото заведение може да бъде посетено отново. Обикновено болните не се приемат отново до 5-ия ден след появата на обрива.

Как мога да се защита?

Ваксинация

Постоянната комисия по ваксиниране (STIKO) препоръчва ваксинация срещу морбили. За целта се предлагат ваксини MMR, които също предпазват от паротит и рубеола, както и ваксини MMRV, които също съдържат компонент срещу варицела.

- ▶ **За деца** се препоръчва да се изгради защита от ваксинация в две стъпки: Първата ваксинация трябва да се направи на 11-месечна възраст, а втората – на 15-месечна възраст, но не по-рано от 4 седмици след първата ваксинация. Първата MMR ваксина може практически да се постави като част от прегледа за ранно диагностициране U6. Първата MMR ваксина може да се постави още на 9-месечна възраст, ако детето е прието в обществено заведение преди навършване на 11-месечна възраст.
- ▶ **При неваксинирани деца и юноши** ваксинацията трябва да се повтори възможно най-бързо с две дози ваксина с интервал от най-малко 4 седмици.
- ▶ **За възрастните, родени след 1970 г.**, се препоръчва еднократна ваксина като стандартна ваксинация, ако не са били ваксинирани срещу морбили или са били ваксинирани само веднъж в детството. Това важи и ако ваксинационният статус е неясен. За хора със специални професионални дейности, родени след 1970 г., се препоръчва двукратна ваксинация срещу морбили. Това включва персонал в обществени заведения, в медицински заведения, в заведения за грижи, в заведения за общо настаняване, например на бежанци, както и персонал в технически училища, професионални гимназии и университети.

Всеки, който е имал контакт с болен от морбили и не е защитен, трябва по възможност в рамките на 3 дни да си направи т.нар. **контролна ваксинация**. По този начин може да се предотврати избухването на заболяването или да се отслаби ходът на заболяването. За контактни лица, на които не е позволено да получат MMR ваксина (напр. бебета под 6-месечна възраст и бременни жени), може да се обмисли прилагане на антитела (имуноглобулини).

Съгласно **Закона за защита от морбили** родителите трябва да докажат, че тяхното непълнолетно дете след навършване на една година има достатъчна ваксинационна защита срещу морбили, преди да постъпи в обществено заведение, като детска градина или училище, или трябва да предоставят медицинско удостоверение, че детето е имунизирано срещу морбили. Адекватна ваксинационна защита срещу морбили съществува, ако е извършена поне една ваксинация срещу морбили след първата година и поне две ваксинации срещу

МОРБИЛИ

морбили след навършване на две години. Имуניתетът може да се определи чрез кръвен тест (т.нар. определяне на титъра). Тези изисквания важат и за лица, които вече са били гледани в дом за деца от четири седмици или са били настанени в квартири за бежанци. Служителите в обществени заведения и обществените приюти, както и в медицинския сектор, родени след 1970 г., трябва да докажат, че са ваксинирани два пъти или имат имунитет срещу морбили.

Къде мога да се информирам?

Местната здравна служба е на разположение, за да Ви предостави допълнителни консултации. Тъй като заболяванията от морбили трябва да се докладват, там има информация за текущата ситуация и богат опит в справянето с болестта.

Допълнителна (специализирана) информация също е достъпна онлайн на уебсайта на Robert Koch-Institut (Институт „Роберт Кох“) (www.rki.de/masern).

Допълнителна информация за защита срещу инфекция чрез ваксинация можете да намерите на уебсайта на Федералната централа за здравно образование (www.impfen-info.de).

Информация за Закона за защита от морбили можете да намерите на сайта www.masernschutz.de.

STEMPEL

Издател:
Федерален център за здравно образование, Кьолн.
Всички права запазени.

Създаден в сътрудничество с Федералната асоциация на лекарите в службата за обществено здраве, регистрирана асоциация, и в координация с Robert Koch-Institut (Институт „Роберт Кох“).

Тази информация за гражданите се предлага на началната страница www.infektionsschutz.de за безплатно изтегляне.